

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גליון י"ב - פרשת ויקרא תשפ"ד

יום חמישי

הנהגות טובות למתפלל לפני ה'

אחת מהמנהגות שהקריבו במשכן, הייתה 'מנחת מרחשת', שנעשתה בכלי עמוק, והבצק היה רוחש ומבעבע בתוכו.

מרוך 'אביר יעקב' מביא בספרו 'פיתוחי חותם' מאמר נפלא בענין התפילה, ורומז בתוך הפסוקים של מנחת מרחשת כמה יסודות חשובים בהלכות תפילה:

'אם מנחת מרחשת קרבנך' - המילה 'מרחשת' רומזת על התפילה, שהאדם רוחש בשפתיו.

'סולת' - יקפיד המתפלל שלא יתערבבו בראשו מחשבות זרות, שהן לא קשורות לתפילה, אלא תהיה התפילה נקיה כמו 'סולת', שהוא נקי מכללך ופסולת.

'והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה אל הכהן' - אם התפילה תיעשה בצורה כזו, נקיה ממחשבות זרות, ותהיה ראויה לבוא לפני כסא הכבוד, אז יקח אותה 'הכהן', הלא הוא המלאך מיכאל, המכונה 'כהן גדול', שהוא מקריב את תפילותיהם של ישראל לפני ה'.

ועל זה מסיים הפסוק **'והגישה אל המזבח'**, הוא מזבח של מעלה, כלומר, שהתפילה תתקבל לרצון לפני ה'.

בהמשך הפסוקים נאמר גם: **'כל המנחה אשר תקריבו לה' - לא תיעשה חמץ'**, וזה רמז נוסף על נקיות התפילה, שיש להקפיד שלא יתערבו בה מחשבות זרות, כי היצר הרע, המכונה 'חמץ', מנסה לפתות ולהכשיל את המתפלל, להכניס במוחו מחשבות זרות, ובכך הוא מחמיץ ומקלקל את התפילה הקדושה.

הפסוק שאחריו מוסיף לרמוז את מעלת התפילה בדמעות, ואומר: **'וכל קרבנך במלח תמלח'**, תפילה נכונה היא כזו שמעריבים בה דמעות, שהן מים מלוחים, וכך תעלה התפילה ותתקבל לרצון לפני ה' גם בזרות המאוחרים והשפלים כמו שלנו, כמו שאמרו חז"ל (ברכות לב:): "מיים שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה... ואף על פי ששערי תפילה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו".

יום שישי

מעלת לימוד תורה לשמה

בפסוקים של פרשת העומר, דורש רבינו 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' את הענין של לימוד תורה לשמה, מסתור יראת שמים.

זה מה שאמר הכתוב **'ואם תקריב מנחת ביכורים'**, כלומר, אם תלמד תורה, שהיא בכורתו של העולם, כי היא הרי קדמה לבריאת העולם אלפיים שנה.

'אביב קלוי באש' - 'אביב' אלו אותיות של 'יבבא', וזה רומז על היצר הרע המביא יבבה ויללה לעולם, ועל ידי התורה הוא נשרף ומתבטל מן העולם.

'קרש כרמלי' - הוא מלשון 'גירסא', שמי שגורס ולומד תורה, צריך לעשות את זה 'כרמל', מלשון 'רץ ומל', שיהיה 'רץ' ועניו, וגם 'מלא' ביראת שמים, וכאשר ילמד אדם בצורה כזו, בגישה הזו, תהיה תורתו ראויה להיות קריבה לפני ה', ותעשה נחת רוח בשמים.

ומוסיף הפסוק ואומר: **'ונתת עליה שמן ושמת עליה לבונה'** - יחד עם התורה, תצרף גם מעשים טובים הנמשלים ל'שמן', ולבונה רומזת על הלב, שיהיה האדם מקפיד בשעת הלימוד לתת את כל הלב, לטרוח להבין כל דבר ודבר על בוריו, בהבנה ברורה ובחקר האמת.

ועל זה סיים הפסוק: **'מנחה היא'** - שעל ידי שטורח בכל הדברים הללו, ללמוד תורה לשמה, ולהוסיף עליה מצוות ומעשים טובים, נקראת העבודה שלו 'מנחה', שעושה בה נחת רוח לפני הבורא.

יום שלישי

מהו קרבן אמיתי? אם מקריב גם את עצמו!

כאשר אדם היה מקריב קרבנות במשכן או בית המקדש, והקדים להן הרהורי תשובה, זה היה נחשב כאילו הוא מקריב גם את יצרו יחד עם הקרבן.

כך גם אמרו חז"ל בגמרא סנהדרין (מג): "כל הנוחב יצרו ומתוודה עליו, מעלה עליו הכתוב כאילו כיבדו להקדוש ברוך הוא בשני עולמות, שנאמר (תהלים נ כג) 'זובח תודה יְכַבְּדֵנִי'. ומדבריהם ניתן ללמוד שההתגברות על היצר נקראת 'זביחה של קרבן לשם ה'".

על פי יסוד זה ביאר מרוך 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' את לשון הפסוק בפרשה שלנו:

'אדם כי יקריב מכם קרבן לה' - לכאורה לשון הכתוב קשה, כי היה ראוי לומר 'אדם מכם כי יקריב', ולמה אמר 'אדם כי יקריב מכם' ואיחר לומר את המילה 'מכם' אחרי הפעולה של 'כי יקריב'?

אבל לפי מה שביארנו, יובן היטב לשון הכתוב, כי יש פה רמז לאדם, שיידע שאין שום משמעות לקרבן שלו, אם הוא לא יקריב גם את עצמו, את הרצונות שלו, יחד עם הקרבן שהוא מביא לפני ה'.

לכן הדגיש הפסוק ואמר 'כי יקריב מכם', שההקרבה תהא גם מכם, מעצמכם, מהרצון שלכם.

ואיך יוכל אדם להקריב מעצמו? על ידי שיחוש שכל מה שנעשה לקרבן, היה אמור להיעשות לו, כמו ארבע מיתות בית דין, סקילה או שריפה, או הרג או חנק, וכך יעלו בליבו הרהורי תשובה וקבלה טובה לעתיד.

כך גם הקרבן יהיה מושלם ויעלה לרצון ריח ניחוח לפני ה'. ועל זה סיים הפסוק ואמר **'תקריבו את קרבנכם'** - כך גם הקרבן שלכם, הבהמה או העוף, יעלו לריח ניחוח לפני ה'.

יום רביעי

איך עושים צדקה מהודרת?

אחד מייסודות הצדקה, שהאדם ייתן אותה בלב שלם ובנפש חפה. אפילו שזה קשה, כי כל אחד עובד קשה כדי להשיג כסף, וכאשר הוא צריך לתת ממנו לעניים, יכולה להיות לו תחושה של החמצה או הפסד.

מרוך 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' דורש את זה בפרשה שלנו, כאשר הפסוקים מדברים על הקרבת מנחה בבית המקדש, שם נרמזת החובה של אדם הנותן מאכל או משקה לעניים, שיעשה את זה בעין טובה ובפנים מאירות. וכך אמר הפסוק: **'וכי תקריב קרבן מנחה'** - כאשר אתה בא לעשות צדקה, הנקראת 'מנחה'.

'מאפה תנור' - וכאשר אתה בא לתת פת או כל דבר מאכל שלך, שטרחת עליהם רבות, ובכל זאת אתה מנדב אותם לעניים הזקוקים לאוכל.

אותה נתינה צריכה להיות מ'סולת', כלומר, צריך לתת לעני מהמובחר ביותר, ולא משהו פשוט וזול. כי 'סולת' זה החלק המובחר שבחיטים.

והוסיף הפסוק ואמר: **'חלות מצות'**, ובא ללמד שאם הוא מגדיל ונותן לעני לחם גדול, מה שנקרא 'חלה', הרי זו צדקה מושלמת, והיא נובעת מתוך 'מצה', כלומר, מצד היצר הטוב הנקרא 'מצה', היפך היצר הרע הנקרא 'חמץ'.

'משוחים בשמן' - רמז לאדם הנותן צדקה לעני, שיתן בלב טוב ויוסיף וידבר אל לבו של העני דברים רכים, שנמשלו לשמן, כדי שיהיה לו קל ונעים לקחת את הצדקה.

יום ראשון

מעלת שינון וידיעת התורה

חלק עיקרי ממצות לימוד התורה הוא לחזור ולשון את מה שלומדים. חז"ל בגמרא קידושין (ל), דרשו על כך את הפסוק 'ושננתם לבניך', "שיהיו דברי תורה מחודדים בפיה, שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד".

לכן, צריך כל אחד שלומד תורה, להקפיד ולחזור על הלימוד שלו, כדי שיוכל לזכור את כל הדברים שלמד, שיהיו ברורים ושמורים אצלו בזכרון.

מרוך 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' רומז את הענין החשוב הזה בפסוק שבתחילת חומש ויקרא: **'ויקרא אל משה וידבר אליו מאוהל מועד לאמור'**.

בוהר הקדוש נדרש הפסוק על בני המקדשות שעתידים להיחבר, בגלל עוונותיהם של ישראל. שלכן אמר הפסוק 'מאוהל מועד לאמור', על עסקי 'אוהל מועד', שעתיד להיות ממושכן בחובותיהם של ישראל, ויחבר בגלל מעשיהם.

לפי זה רומז האביר יעקב בפסוק את ענין לימוד התורה, כי הרי עיקר החורבן הוא בעוון ביטול תורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות דר"א): "לא חרבה ירושלים אלא בעון ביטול תורה".

ולכן נכתבה המילה 'ויקרא' עם אל"ף קטנה, כי האות אל"ף רומזת על לימוד התורה, שהרי חז"ל בגמרא במסכת שבת (קד). אמרו ברמזי האותיות: **'א"ב - אלף בינה'**, כלומר, תלמד תורה. את הבינה יכול בן אדם להשיג רק על ידי שינון וידיעת התורה.

וזה הסיבה שהאות אל"ף של המילה 'ויקרא' נכתבה כשהיא כטנה, לרמז שבגלל שנתמעט לימוד התורה בקרב בני ישראל, לכן איבדו את 'אוהל מועד', ונחרב בית המקדש.

יום שני

מדרגותיו הנשגבות של משה רבינו

כאשר בני ישראל היו במדבר וחטאו בעגל, ביקש עבורם משה רבינו עליו השלום, ונענה בחיוב, וזכו ישראל לכפרה על חטא העגל. חלק מאותה כפרה היתה באמצעות בניית המשכן, כאשר הקב"ה אמר לישראל 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', כי שכירתו של הקב"ה בתוך ישראל, היא עצמה היתה הכפרה על עון העגל.

מרוך 'אביר יעקב' בספרו 'מושחף הלבן' מוסיף על כך נקודה מעניינת, שבניית המשכן לא היתה רק תועלת עבור בני ישראל, אלא היא גם היתה מעלה עבור משה רבינו, שכאשר הושלמה בנייתו של אוהל מועד, זכה גם משה רבינו לשלימות שלא היתה בו קודם לכן.

[ביאור הענין, מבואר בדברי המקובלים, שמידת 'זעיר אנפין', המורכבת משש ספירות 'חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד', הושלמה בבניית המשכן, ונעשתה בעלת עשר ספירות. וכך גם משה רבינו, שזכה אף הוא להיות בבחינת המידה 'זעיר אנפין', התעלה בבניית המשכן והשלים את עצמו משש ספירות לעשר ספירות].

רבינו מסיים את דבריו, ורומז את הענין הזה בלשון הפסוק בפרשה שלנו:

'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו וגו'. המילים 'אל משה' עולות בגימטריא 376, כמנין תיבת 'שלום' (376), ו'שלום' הוא מלשון 'שלימות', לרמז שמה שהיה רבינו זכה לשלימות המידה שלו 'מאוהל מועד', באמצעות השלמת בניית המשכן.

